

บทที่ 3

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม กับ ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของประชากรไทย

ผลการศึกษารายงานการวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้ในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนทั่วไปที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของคนนั้น พบว่า มีกรณีศึกษาหลายเรื่องที่น่าสนับสนุนแนวคิดที่ว่า ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพต่างๆ ล้วนมีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจของบุคคลต่อสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตน ซึ่งปัจจัยทางประชากร ได้แก่ ปัจจัยเรื่อง เพศ อายุ และ สถานภาพสมรส ส่วนปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ ลักษณะอาชีพ ขนาดของรายได้ และการมีกรรมสิทธิ์ในบ้านและที่ดิน ส่วนปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ ระดับการศึกษา จำนวนของสมาชิกในครัวเรือน ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้านและระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงาน สำหรับปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมนั้นมีอาทิเช่น ประเภทของบ้านที่อยู่อาศัยปัจจุบัน ปัญหาน้ำเสียในชุมชน ปัญหาเรื่องมลพิษทางเสียง ปัญหาขยะมูลฝอย เป็นต้น

การศึกษาในครั้งนี้จะเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นว่าจะมีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยมากน้อยต่างกันอย่างไร ทั้งนี้จะวิเคราะห์โดยใช้ตารางไขว้ (cross-tabulation) และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่า Chi-square ที่ระดับน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05

ในประเด็นเรื่องความพึงพอใจซึ่งเป็นเป้าหมายในการศึกษานั้น ได้มาจากข้อมูลคำตอบของกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ประเมินความรู้สึกของคนต่อสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยทั้งด้านกายภาพและสังคม และเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์จึงได้จัดลำดับของความพึงพอใจออกเป็น 3 ระดับด้วยกันคือ

1. พอใจมาก
2. พอใจ
3. ไม่พึงพอใจ

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของประชากรมีดังนี้

1) ปัจจัยภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมของประชากร

1.1 เพศของประชากร

จากบทความเรื่อง ความแตกต่างระหว่างหญิงกับชาย ของสุชา จันทร์เอม (2541:46-51) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างเพศหญิงกับเพศชายไว้ว่า เพศหญิงและเพศชายนอกจากจะมีความแตกต่างกันในด้านสรีระ ยังมีความแตกต่างกันในด้านพฤติกรรมทางสังคมและจุดมุ่งหมายของชีวิตด้วย และ โคม อารียา อ่างใน ภัสสร ลิมานนท์ (2542:2) ก็ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องเพศไว้ว่ามีความแตกต่างกันหลายด้านรวมทั้งเรื่องทัศนคติ ที่หญิงและชายอาจจะมีความแตกต่างกันในบางประเด็นจึงทำให้น่าเชื่อว่าการตีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ชายและหญิงอาจมีความเห็นที่ไม่ตรงกันได้เช่นกัน

ผลการศึกษา ข้อมูล(ตารางที่ 3) พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารังนี้มากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งในกลุ่มชายและหญิงมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตนแต่เพศชายจะมีระดับความพึงพอใจสูงกว่าเพศหญิงเล็กน้อยไม่ว่าในระดับ พอใจมาก หรือในระดับ พอใจ กล่าวคือประชากรเพศชายจะมีความพึงพอใจในระดับ พอใจ ร้อยละ 66.1 ประชากรเพศหญิงจะมีความพึงพอใจในระดับ พอใจ ร้อยละ 65.1 และประชากรเพศชายจะมีความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก ร้อยละ 14.3 ประชากรเพศหญิงจะมีความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก ร้อยละ 13.0

ผลการศึกษาในเรื่องนี้แม้จะเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่า ประชากรเพศชายจะมีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสูงกว่าประชากรเพศหญิงแต่เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศของประชากรกับระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยด้วยค่า chi-square พบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 อย่างไรก็ตามผลการศึกษานี้ก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพนธ์ บุญขันตินาด และ สุวิทย์ อมรนพรัตนกุล ที่พบว่าประชากรเพศชายมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยมากกว่าประชากรเพศหญิง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากข้อเท็จจริงที่ว่าในสังคมไทยยังมีความคิดที่ให้ผู้ชายเป็นผู้นำของครอบครัวและรวมทั้งเป็นผู้นำในเรื่องต่างๆ กรณีการเลือกบริเวณหรือชุมชนที่จะอยู่อาศัยจึงทำให้ผู้ชายมีโอกาสที่จะเลือกสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมกับตนเองหรือที่ตนพอใจหรืออาจจะเพื่อความสะดวกในการที่จะเดินทางไปทำงานหรือประกอบอาชีพ

เมื่อนำเขตที่อยู่อาศัยเข้ามาร่วมพิจารณาในฐานะตัวแปรควบคุม(ตารางที่ 4)พบความแตกต่างในระดับความพึงพอใจในระหว่างเขตเมืองและเขตชนบทอย่างชัดเจน กล่าวคือ ประชากรในกลุ่มเพศชายและเพศหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจมาก ในสัดส่วนที่น้อยกว่าที่พบในเขตชนบทกล่าวคือ ในเขตเมืองประชากรเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก ร้อยละ 10.5 และร้อยละ 10.4 ตามลำดับ ในขณะที่เขตชนบทมีสัดส่วนของความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก เท่ากับร้อยละ 17.4 และร้อยละ 15.8 ตามลำดับ ข้อมูลนี้แสดงให้เห็น

ว่าเขตที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความแตกต่างในระดับของความพึงพอใจอย่างเห็นได้ชัด อย่างไรก็ตามถ้าพิจารณาในระหว่างกลุ่มเพศทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทก็พบว่าไม่มีความแตกต่างกันมากนัก

ตารางที่ 3 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และเพศ

เพศของประชากร	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
เพศชาย	14.3(149)	66.1(689)	19.6(204)	100.0(1042)
เพศหญิง	13.0(285)	65.1(1425)	21.9(497)	100.0(2189)
รวม	13.4(434)	65.4(2114)	21.1(683)	100.0(3231)
	$\chi^2=2.747$	P-value=0.253		

ตารางที่ 4 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย เพศ และเขตที่อยู่อาศัย

เพศของประชากร	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
เขตเมือง				
เพศชาย	10.5(49)	65.7(307)	23.8(111)	100.0(467)
เพศหญิง	10.4(115)	60.8(676)	28.8(320)	100.0(1,111)
รวม	10.4(164)	62.3(983)	27.3(431)	100.0(1,578)
	$\chi^2=4.321$	P-value=0.115		
เขตชนบท				
เพศชาย	17.4(100)	66.4(382)	16.2(93)	100.0(575)
เพศหญิง	15.8(170)	69.5(749)	14.7(159)	100.0(1,078)
รวม	16.3(270)	68.4(1,131)	15.2(252)	100.0(1,653)
	$\chi^2=1.611$	P-value=0.447		

1.2) อายุ

อายุเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในแนวคิดทางประชากรศาสตร์เพราะ อายุเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึง ความรู้สึกรู้จักคิด ทักษะคิดหรือประสบการณ์ ตลอดจนความต้องการในด้านต่าง ๆ ของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน สุนันทา ศรีศิริ (2541 :41) ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่น่าสนใจศึกษาว่าอายุที่แตกต่างกันของประชากรจะมีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยอย่างไรบ้างหรือไม่

ผลการศึกษาข้อมูลจาก(ตารางที่ 5) พบว่าอายุของประชากรตัวอย่างที่ศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย กล่าวคือ ประชากรที่มีอายุมากขึ้นจะมีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตนเองเพิ่มมากขึ้นด้วย คือ ประชากรที่มีอายุระหว่าง 15-29 ปี จะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยร้อยละ 74.8 (ระดับพึงพอใจมากกว่าพึงพอใจ) และอัตราส่วนร้อยละของความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยได้เพิ่มขึ้นตามลำดับในกลุ่มประชากรที่มีอายุระหว่าง 30-39 ปี 40-49 ปี 50-59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป คือ (ร้อยละ 75.7 ร้อยละ 78.6 ร้อยละ 85.1 ร้อยละ 85.0)ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในแต่ละระดับของความพึงพอใจก็พบว่ายังคงมีแนวโน้มเป็นไปในลักษณะเดิม ยกเว้นในกลุ่มประชากรอายุ 30-39 ปี ที่มีระดับความพึงพอใจในระดับ พอใจ ต่ำกว่ากลุ่มอายุ 15-39 ปี เพียงเล็กน้อยคือร้อยละ 63.0 เปรียบเทียบกับร้อยละ 64.5 ตามลำดับ

ผลการศึกษารังนี้ไปไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่า ประชากรที่อายุมากกว่าจะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสูงกว่าประชากรที่อายุน้อยกว่าและเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างอายุของประชากรกับระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยด้วยค่า chi-square พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05 เหตุผลที่ทำให้มีแบบแผนเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการที่ประชากรที่มีอายุมากอาจเป็นผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนมานานกว่า โอกาสที่จะมีความคุ้นเคยและปรับตัวให้เข้ากับชุมชนมีมากกว่า ตลอดจนอาจจะเคยชินกับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่เป็นอยู่ จึงทำให้เกิดมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเพิ่มตามเวลาที่ผ่านไป ซึ่งตรงข้ามกับประชากรที่อายุน้อยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยอาจจะยังไม่ดีพอจึงทำให้พบว่าคนที่อายุน้อยยังไม่มีความพึงพอใจกับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยมากนัก

เมื่อนำเขตที่อยู่อาศัยมาพิจารณาร่วมกับระดับอายุ (ตารางที่ 6) พบว่า เฉพาะในเขตเมืองทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างระดับอายุกับความพึงพอใจยังคงไม่แตกต่างไปจากเดิมคือประชากรที่มีอายุมากกว่าจะมีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจมาก และ พอใจ สูงกว่าประชากรที่มีอายุน้อยกว่าและความสัมพันธ์ดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05 สำหรับในเขตชนบทพบว่าประชากรทุกกลุ่มอายุจะมีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยต่างกันเล็กน้อยโดยที่ประชากรที่มีอายุระหว่าง 15-29 ปี จะมีความพึงพอใจในระดับ พอใจ มากกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ กล่าวคือ มีความพึงพอใจในระดับ พอใจ ร้อยละ 71.0 ส่วนประชากรในกลุ่มอายุอื่นๆจะมีความพึง

พอใจในระดับ พอใจ ร้อยละ 68.1 ร้อยละ 67.0 ร้อยละ 67.1 และร้อยละ 69.6 ในกลุ่มประชากรที่มีอายุระหว่าง 30-39ปี 40-49ปี 50-59ปี และ 60 ปีขึ้นไปตามลำดับ

ตารางที่ 5 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยและอายุ

อายุของประชากร (ปี)	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
15-29	10.3(74)	64.5(463)	25.2(181)	100.0 (718)
30-39	12.7(113)	63.0(563)	24.3(217)	100.0 (893)
40-49	13.2(88)	65.4(435)	21.4(142)	100.0 (665)
50-59	17.2(91)	67.9(359)	14.9(79)	100.0 (529)
60ปีขึ้นไป	16.0(68)	69.0(294)	15.0(64)	100.0 (426)
รวม	13.4(434)	65.4(2114)	21.1(683)	100.0 (3,231)
	$\chi^2=42.497$	P-value=0.000		

ตารางที่ 6 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย อายุและเขตที่อยู่อาศัย

อายุของประชากร ปี	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
เขตเมือง				
15-29 ปี	8.1(36)	60.4(267)	31.4(139)	100.0(422)
30-39 ปี	9.3(43)	58.4(271)	32.2(150)	100.0(464)
40-49 ปี	11.4(35)	63.5(195)	25.1(77)	100.0(307)
50-59 ปี	12.3(27)	68.9(151)	18.7(41)	100.0(219)
60 ปีขึ้นไป	15.8(23)	67.8(99)	16.4(24)	100.0(146)
รวม	10.4(164)	62.3(983)	27.3(431)	100.0(1,578)
	$\chi^2=31.403$	P-value=0.000		
เขตชนบท				
15-29 ปี	13.8(38)	71.0(196)	15.2(42)	100.0(276)
30-39 ปี	16.3(70)	68.1(292)	15.6(67)	100.0(492)
40-49 ปี	14.8(53)	67.0(240)	18.2(65)	100.0(358)
50-59 ปี	20.6(64)	67.1(208)	12.3(38)	100.0(310)
60 ปีขึ้นไป	16.1(45)	69.6(195)	14.3(40)	100.0(280)
รวม	16.3(270)	68.4(1,131)	15.2(252)	100.0(1,653)
	$\chi^2=9.697$	P-value=0.287		

1.3) สถานภาพสมรส

สถานภาพสมรสเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของบุคคล โดยเฉพาะในด้านความรู้สึกรู้สึกผิด ความเชื่อ ตลอดจนรวมถึงวิธีการปฏิบัติตนด้วย นิภา นิธยาน (2530:74) จึงน่าสนใจว่าสถานภาพสมรสจะมีผลต่อระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยด้วยหรือไม่

จากข้อมูลใน(ตารางที่ 7) พบว่าในกลุ่มที่มีสถานภาพสมรสและยังอยู่กินด้วยกันในปัจจุบัน และกลุ่มโสด มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจมาก และระดับ พอใจในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 11.8 และร้อยละ 65.0 สำหรับกลุ่มสมรส และร้อยละ 13.1 และร้อยละ 65.9 ในกลุ่มโสด แต่พบว่าในกลุ่มที่มีสถานภาพสมรส หม้าย หย่าหรือแยกกันอยู่ มีระดับความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก เพียงแค่ร้อยละ 11.5 และระดับ พอใจ ร้อยละ 67.7 ซึ่งมีความแตกต่างกับกลุ่มสมรสและโสดอยู่บ้างไม่มากนัก แต่ทั้งนี้อาจเป็นด้วยเหตุผลทางสังคมบางประการเช่น การยอมรับจากบุคคลและสังคมรอบข้างทำให้ผู้ที่มีสถานภาพสมรส หม้าย หย่า หรือแยกกันอยู่ มีความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก น้อยกว่าที่พบในกลุ่มสถานภาพสมรสอื่นๆ

อย่างไรก็ตามข้อมูลทางสถิติที่พบนี้ก็ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ว่าประชากรที่เป็นโสดจะมีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสูงกว่าประชากรที่สมรสแล้ว หม้าย หย่า และแยกกันอยู่และเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างสถานภาพสมรสของประชากรกับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยด้วยค่า Chi-square พบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 ทั้งนี้ก็คงเป็นด้วยเหตุผลที่ว่า ประชากรที่มีสถานภาพสมรสแบบโสดส่วนใหญ่ยังคงอาศัยอยู่กับบิดา มารดา หรือ ญาติพี่น้อง ดังนั้นสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในปัจจุบันอาจจะยังไม่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของคน และในอนาคตอาจจะมีการวางแผนที่จะได้อยู่อาศัยในสภาพแวดล้อมที่ตนต้องการ จึงอาจจะทำประชากรที่มีสถานภาพสมรสแบบโสดมีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยน้อยกว่าประชากรในกลุ่มสถานภาพสมรสแบบอื่นๆ บ้าง

เมื่อนำเขตที่อยู่อาศัยเข้ามาเป็นตัวแปรควบคุม(ตารางที่ 8) พบว่ารูปแบบของระดับความพึงพอใจของประชากรในเขตเมืองและเขตชนบทยังคงไม่มีความแตกต่างระหว่างกัน แต่พบข้อมูลที่น่าสนใจว่า ในขณะที่กลุ่มหม้าย หย่าและแยกกันอยู่ ของเขตเมืองมีระดับความพึงพอใจ ในระดับพอใจมากในสัดส่วนร้อยละ 9.4 แต่ในเขตชนบทพบว่า สัดส่วนในระดับ พอใจมาก สูงกว่าคือร้อยละ 13.5 ข้อมูลในส่วนนี้จึงน่าจะสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมที่แตกต่างกันระหว่างเขตเมืองและเขตชนบท ซึ่งอาจจะมีผลต่อระดับความพึงพอใจของบุคคลดังกล่าว อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ที่พบก็ยังไม่มีความสำคัญทางสถิติเช่นกัน

ตารางที่ 7 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยและสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส ของประชากร	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
สมรส	13.8(341)	65.0(1608)	21.2(525)	100.0 (2,474)
หม้าย, หย่า, แยก	11.5(46)	67.7(270)	20.8(83)	100.0 (399)
โสด	13.1(47)	65.9(236)	20.9(75)	100.0 (358)
รวม	13.4(434)	65.4(2114)	21.1(683)	100.0 (3,231)
	$\chi^2=1.753$	P-value=0.781		

ตารางที่ 8 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสถานภาพสมรสและเขตที่อยู่อาศัย

สถานภาพสมรส ของประชากร	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
เขตเมือง				
สมรส	10.1(113)	61.5(688)	28.4(318)	100.0 (1,119)
หม้าย, หย่า, แยก	9.4(18)	63.5(122)	27.1(52)	100.0 (192)
โสด	12.4(33)	64.8(173)	22.8(61)	100.0 (267)
รวม	10.4(164)	62.3(983)	27.3(431)	100.0 (1,653)
	$\chi^2=4.167$	P-value=0.384		
เขตชนบท				
สมรส	16.8(228)	67.9(920)	15.3(207)	100.0(1,355)
หม้าย, หย่า, แยก	13.5(28)	71.5(148)	15.0(31)	100.0(207)
โสด	15.4(14)	69.2(63)	15.4(14)	100.0(91)
รวม	16.3(270)	68.4(1,131)	15.2(252)	100.0(1,653)
	$\chi^2=1.612$	P-value=0.807		

1.4) อาชีพ

เมื่อพิจารณาเรื่องความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยโดยจำแนกตามลักษณะอาชีพของประชากร (ตารางที่ 9) พบว่า ประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจมาก ร้อยละ 17.4 และในระดับ พอใจ ร้อยละ 67.1 ในขณะที่ประชากรที่ประกอบอาชีพบริการมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยน้อยที่สุดคือร้อยละ 5.8 ในระดับ พอใจมาก และร้อยละ 64.2 ในระดับ พอใจ ส่วนประชากรที่ไม่ได้ประกอบอาชีพหรือไม่ได้ทำงานมีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจมาก ร้อยละ 12.3 และในระดับ พอใจ ร้อยละ 67.2 สำหรับประชากรที่ประกอบอาชีพค้าขายมีความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก ร้อยละ 12.7 ในและระดับพอใจร้อยละ 65.6 ผู้ที่ประกอบอาชีพวิชาชีพพบว่าร้อยละ 12.8 มีความคิดเห็นในระดับ พอใจมาก และร้อยละ 61.9 ในระดับ พอใจ นอกจากนี้พบว่าประชากรที่ประกอบอาชีพด้านอุตสาหกรรมร้อยละ 10.1 มีความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก และร้อยละ 61.1 ในระดับ พอใจ

ผลการศึกษาครั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่า ประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จะมีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสูงกว่า ประชากรที่ประกอบอาชีพค้าขาย บริการ วิชาชีพ อุตสาหกรรม หรือไม่ได้ทำงาน และเมื่อทดสอบความแตกต่างในลักษณะอาชีพของประชากรกับระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยด้วยค่า chi-square พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากสังคมที่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมส่วนใหญ่จะเป็นสังคมที่มีการเกื้อกูลและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ประชากรในชุมชนมีความสนิทสนมและรู้จักคุ้นเคยกันเป็นอย่างดีจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้ประชากรที่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยมากกว่าประชากรที่ประกอบอาชีพด้านอื่นๆ

เมื่อนำเขตที่อยู่อาศัยเข้ามาร่วมพิจารณาในฐานะตัวแปรควบคุม (ตารางที่ 10) พบว่าประชากรที่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม บริการ และอุตสาหกรรมและอาศัยอยู่ในเขตเมือง จะมีสัดส่วนของความพึงพอใจในระดับ พอใจมากไม่ถึงร้อยละ 10 คือร้อยละ 7.7 ร้อยละ 4.9 และร้อยละ 8.2 ตามลำดับ ส่วนประชากรที่ประกอบอาชีพด้านอื่นๆ มีความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก กว่าร้อยละ 10 และความแตกต่างในระหว่างกลุ่มอาชีพที่ต่างๆ กันก็พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชากรที่ประกอบอาชีพด้านบริการ อุตสาหกรรม ส่วนใหญ่จะเป็นประชากรที่เคยอาศัยอยู่ในเขตชนบทและย้ายเข้ามาทำงานในเขตเมืองจึงทำให้ต้องเช่าบ้านอยู่อาศัยและยังต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมสังคมในเขตเมืองจึงอาจจะทำให้มีความพึงพอใจในสัดส่วนที่น้อยกว่ากลุ่มประชากรที่ประกอบอาชีพด้านอื่นที่อาจจะมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยได้ดีกว่า ส่วนในเขตชนบทพบว่าประชากรทุกกลุ่มอาชีพมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 9 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยและอาชีพ

อาชีพของประชากร	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
วิชาชีพ	12.8(45)	61.9(218)	25.3(89)	100.0 (352)
ค้าขาย	12.7(58)	65.6(300)	21.7(99)	100.0 (457)
เกษตรกรรม	17.4(196)	67.1(755)	15.5(174)	100.0 (1,125)
บริการ	5.8(14)	64.2(154)	30.0(72)	100.0 (240)
อุตสาหกรรม	10.1(39)	61.1(237)	28.9(112)	100.0 (388)
ไม่ได้ทำงาน	12.3(82)	67.2(449)	20.5(137)	100.0 (668)
รวม	13.4(434)	65.4(2,113)	21.1(683)	100.0 (3,230)
	$\chi^2=70.589$	P-value=0.000		

ตารางที่ 10 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย อาชีพและเขตที่อยู่อาศัย

อาชีพของประชากร	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
เขตเมือง				
วิชาชีพ	12.2(38)	62.2(194)	25.6(80)	100.0 (312)
ค้าขาย	11.4(38)	64.5(214)	24.1(80)	100.0 (332)
เกษตรกรรม	**	61.5(24)	30.8(12)	100.0 (39)
บริการ	4.9(10)	62.4(128)	32.7(67)	100.0 (205)
อุตสาหกรรม	8.2(20)	57.2(139)	34.6(84)	100.0 (243)
ไม่ได้ทำงาน	12.3(55)	63.5(284)	24.2(108)	100.0 (447)
รวม	10.4(164)	62.3(983)	27.3(431)	100.0 (1,578)
	$\chi^2=21.847$	P-value=0.016		
เขตชนบท				
วิชาชีพ	17.5(7)	60.0(24)	22.5(9)	100.0(40)
ค้าขาย	16.0(20)	68.8(86)	15.2(19)	100.0(125)
เกษตรกรรม	17.8(193)	67.3(731)	14.9(162)	100.0(1,086)
บริการ	**	74.3(26)	14.3(5)	100.0(35)
อุตสาหกรรม	13.1(19)	67.6(98)	19.3(28)	100.0(145)
ไม่ได้ทำงาน	12.2(27)	74.7(165)	13.1(29)	100.0(221)
รวม	16.3(270)	68.4(1,130)	15.3(252)	100.0(1,652)
	$\chi^2=10.911$	P-value=0.364		

** มีจำนวนตัวอย่างน้อยกว่า 5 ราย

1.5) รายได้

รายได้เป็นดัชนีหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องชี้วัดฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลและตลอดทั้งยังแสดงถึงระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของบุคคล รวมทั้งยังมีส่วนอย่างสำคัญในการกำหนดทัศนคติหรือความคิดเห็นของบุคคลในเรื่องความพึงพอใจในด้านต่างๆ ของบุคคลอีกด้วย สุนันทา ศรีศิริ (2541:48) คำนึงถึงความแตกต่างของระดับรายได้ จึงน่าจะมีผลต่อความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในทิศทางที่แตกต่างกันด้วย

จากข้อมูลที่ปรากฏใน (ตารางที่ 11) พบว่า ประชากรตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้มากกว่าครึ่งหนึ่งของทุกกลุ่มรายได้มีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตน แต่ก็ยังเป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มประชากรที่มีรายได้น้อยกว่า 1,000 บาทต่อเดือนจะเป็นกลุ่มที่มีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจ มากที่สุดคือร้อยละ 69.6 รองลงมาจะเป็นกลุ่มประชากรที่ไม่มีรายได้จะมีความพึงพอใจในระดับ พอใจ ร้อยละ 67.2 ในขณะที่ประชากรที่มีรายได้ตั้งแต่ 11,001 บาทต่อเดือนขึ้นไปและประชากรที่มีรายได้ระหว่าง 5,001-11,000 บาทต่อเดือนจะเป็นกลุ่มที่มีความพึงพอใจในระดับ พอใจใกล้เคียงกันคือร้อยละ 64.6 และร้อยละ 64.1 ตามลำดับ ส่วนประชากรที่มีรายได้ระหว่าง 1,001-5,000 บาทต่อเดือนจะเป็นกลุ่มประชากรที่มีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจ น้อยที่สุดคือเพียงร้อยละ 62.5 เท่านั้น

ผลการศึกษานี้ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานของการศึกษาที่ได้ตั้งไว้ว่า ประชากรที่รายได้สูงกว่าจะมีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสูงกว่าประชากรที่มีรายได้ต่ำกว่าและเมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับรายได้กับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของประชากรด้วยค่า Chi-square พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่ทำงานมีรายได้ในระดับที่สูงกว่าอาจมีการวางแผนที่จะได้อยู่ในชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมที่ดีกว่าที่ตนอาศัยอยู่ในปัจจุบันแต่สำหรับผู้ที่มีรายได้น้อยนั้นน่าจะเป็นผู้ที่ยังมองไม่เห็นโอกาสที่จะหาชุมชนที่ดีกว่าที่ตนอยู่จึงทำให้มีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยต่ำกว่าดังกล่าว

เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามเขตที่อยู่อาศัยจาก(ตารางที่ 12) พบว่าในเขตชนบทแบบแผนของข้อมูลยังคงไม่มีความแตกต่างไปจากเดิมแต่ในเขตเมืองกลับพบรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปคือประชากรในกลุ่มที่มีระดับรายได้ระหว่าง 1,001-5,000 บาทและกลุ่มรายได้ 5,001-10,000 บาท จะมีระดับความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก ในสัดส่วนที่น้อยกว่าในเขตชนบทคือ ร้อยละ 9.4 และร้อยละ 8.1 ตามลำดับ และความสัมพันธ์ในความแตกต่างของระดับรายได้กับระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในเขตชนบทก็ยังพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05

ตารางที่ 11 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และรายได้

รายได้ของประชากร (บาท)	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
ไม่มีรายได้	12.2(79)	67.2(437)	20.6(134)	100.0 (650)
น้อยกว่า1,000	14.2(97)	69.6(475)	16.1(110)	100.0 (682)
1,001-5,000	15.3(184)	62.5(752)	22.2(267)	100.0 (1,203)
5,001-11,000	10.4(41)	64.1(252)	25.4(100)	100.0 (393)
11,001ขึ้นไป	11.6(31)	64.6(173)	23.9(64)	100.0 (268)
รวม	13.5(432)	65.4(2,089)	21.1(675)	100.0(3,196)
	$\chi^2=24.587$	P-value=0.002		

ตารางที่ 12 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยรายได้และเขตที่อยู่อาศัย

รายได้ของประชากร (บาท)	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
เขตเมือง				
ไม่มีรายได้	12.1(52)	63.3(273)	24.6(106)	100.0 (431)
น้อยกว่า1,000	18.5(12)	60.0(39)	21.5(14)	100.0 (65)
1,001-5,000	9.4(50)	60.9(325)	29.8(159)	100.0 (534)
5,001-11,000	8.1(25)	63.1(195)	28.8(89)	100.0 (309)
11,001ขึ้นไป	10.9(25)	63.8(146)	25.3(58)	100.0 (229)
รวม	10.5(164)	62.4(978)	27.2(462)	100.0(1,568)
	$\chi^2=11.510$	P-value=0.174		
เขตชนบท				
ไม่มีรายได้	12.3(27)	74.9(164)	12.8(28)	100.0(219)
น้อยกว่า1,000	13.8(85)	70.7(436)	15.6(96)	100.0(617)
1,001-5,000	20.0(134)	63.8(427)	16.1(108)	100.0(669)
5,001-11,000	19.0(16)	67.9(57)	13.1(11)	100.0(84)
11,001ขึ้นไป	15.4(9)	69.2(27)	15.4(6)	100.0(39)
รวม	16.5(268)	68.2(1,111)	15.3(249)	100.0(1,628)
	$\chi^2=15.895$	P-value=0.044		

1.6) การมีกรรมสิทธิ์ในบ้านที่อยู่อาศัย

การมีกรรมสิทธิ์ในบ้านที่อยู่อาศัยเป็นตัวแทนทางเศรษฐกิจอีกตัวแปรหนึ่งที่น่าจะมีผลต่อระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของประชากรเพราะการมีกรรมสิทธิ์ในบ้านได้สะท้อนให้เห็นถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ตลอดจนเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการอยู่อาศัยในชุมชนแห่งนั้นในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ดังนั้นความแตกต่างในเรื่องของกรรมสิทธิ์ในบ้านหรือการเป็นเจ้าของบ้านจึงน่าจะส่งผลกระทบต่อระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในทิศทางที่แตกต่างกันด้วย

จากการศึกษา (ตารางที่ 13) พบว่า ประชากรที่มีกรรมสิทธิ์ในบ้านเป็นของตนเอง และประชากรที่อาศัยอยู่บ้านของบุคคลอื่น(บ้านพ่อแม่,บุตร,ญาติ)มากกว่าร้อยละ 70 มีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่ตนอยู่อาศัย มีเพียงประมาณร้อยละ 20 เท่านั้นที่ยังมีความรู้สึกที่ไม่พึงพอใจและเมื่อพิจารณาตามระดับของความพึงพอใจพบว่า ประชากรที่มีกรรมสิทธิ์ในบ้านเป็นของตนเองจะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจ สูงมากที่สุดคือร้อยละ 67.3 รองลงมาคือกลุ่มประชากรที่อาศัยบ้านของคนอื่น(บ้านพ่อแม่,บุตร,ญาติ) ร้อยละ 66.5 สำหรับกลุ่มประชากรที่เช่าบ้านอยู่อาศัยมีส่วนของความพึงพอใจในระดับ พอใจ ร้อยละ 58.0 และประชากรที่มีบ้านแบบเช่าซื้อจะมีความพึงพอใจในระดับพอใจ น้อยที่สุดคือร้อยละ 49.0 และมีความไม่พึงพอใจสูงถึงร้อยละ 43.8

การศึกษาในส่วนนี้ไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่าประชากรที่มีกรรมสิทธิ์ในบ้านจะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสูงกว่าประชากรที่เช่าบ้านหรือเช่าซื้อหรืออาศัยบ้านของคนอื่นและเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างการมีกรรมสิทธิ์ในบ้านที่อยู่อาศัยกับระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยด้วยค่า chi-square พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการที่ประชากรคิดที่จะปลูกสร้างที่อยู่อาศัยอย่างถาวรและมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยนั้นต้องมีการลงทุนเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงได้มีการคัดเลือกสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของตน

เมื่อนำเขตที่อยู่อาศัยเข้ามาพิจารณาในฐานะตัวแปรควบคุม(ตารางที่ 14)พบว่าประชากรในเขตเมืองที่มีกรรมสิทธิ์ในบ้านเป็นของตนเองและอาศัยบ้านของคนอื่น((พ่อแม่,บุตร,ญาติ)จะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจ ใกล้เคียงกันคือร้อยละ 63.9 และร้อยละ 65.5 ตามลำดับ ส่วนประชากรที่เช่าบ้านอยู่อาศัยมีความพึงพอใจในระดับ พอใจ ร้อยละ 58.4 และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความแตกต่างในลักษณะการมีกรรมสิทธิ์ในบ้านกับระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่า 0.05

ตารางที่ 13 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยและ การมีกรรมสิทธิ์ในบ้านที่อยู่อาศัย

การมีกรรมสิทธิ์ใน บ้านที่อยู่อาศัย	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
บ้านเช่า	4.9(25)	58.0(295)	37.1(189)	100.0 (509)
เช่าซื้อ	**	46.9(15)	43.8(14)	100.0 (32)
มีกรรมสิทธิ์ในบ้าน	15.9(315)	67.3(1,331)	16.8(333)	100.0 (1,979)
บ้านของคนอื่น	12.8(91)	66.5(472)	20.7(147)	100.0 (710)
รวม	13.4(434)	65.4(2,113)	21.1(683)	100.0 (3,230)
	$\chi^2=131.117$	P-value=0.000		

ตารางที่ 14 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยการ มีกรรมสิทธิ์ในบ้านที่อยู่อาศัยและเขตที่อยู่อาศัย

การมีกรรมสิทธิ์ใน บ้านที่อยู่อาศัย	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
เขตเมือง				
บ้านเช่า	4.8(24)	58.4(293)	36.9(185)	100.0 (502)
เช่าซื้อ	**	48.4(15)	45.2(14)	100.0 (31)
มีกรรมสิทธิ์ในบ้าน	14.3(91)	63.9(408)	21.8(139)	100.0 (638)
บ้านของคนอื่น	11.6(47)	65.5(266)	22.9(93)	100.0 (406)
รวม	10.4(164)	62.3(982)	27.3(431)	100.0 (1,577)
	$\chi^2=131.117$	P-value=0.000		
เขตชนบท				
บ้านเช่า	**	**	**	100.0(7)
เช่าซื้อ	**	**	**	100.0(1)
มีกรรมสิทธิ์ในบ้าน	16.7(224)	68.9(923)	14.5(194)	100.0(1,341)
บ้านของคนอื่น	14.5(44)	67.8(206)	17.8(54)	100.0(304)
รวม	16.3(270)	68.4(1,131)	15.2(252)	100.0(1,653)
	$\chi^2=17.413$	P-value=0.008		

**มีจำนวนตัวอย่างน้อยกว่า 5 ราย

1.7) การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ปลูกบ้าน

การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่อยู่อาศัยนั้นนอกจากจะเป็นดัชนีชี้วัดถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้อยู่อาศัยแล้วในส่วนตัวของผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ก็คงจะมีความภาคภูมิใจที่ตนมีสิทธิ์เหนือพื้นดินนั้น ด้วยเหตุนี้ในแง่ของความรู้สึกของการเป็นสมาชิกในชุมชนจึงน่าจะมีมากกว่าผู้มิได้มีกรรมสิทธิ์หรือเคหะสถานที่อยู่อาศัย ฉะนั้นผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินจึงน่าจะเป็นผู้ที่สามารถวิเคราะห์ถึงสภาพโดยทั่วไปของชุมชนและบริเวณที่อยู่อาศัยได้อย่างชัดเจนและสามารถระบุถึงความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในส่วนตัวของคุณได้ด้วย

ผลการศึกษา(ตารางที่ 15) พบว่า ประชากรที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของตนเองจะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจ สูงที่สุดคือร้อยละ 68.0 ส่วนประชากรที่เช่าซื้อที่ดินจะเป็นผู้ที่มีความพึงพอใจในระดับ พอใจ น้อยที่สุดคือร้อยละ 45.5 ประชากรที่มีได้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินแต่อาศัยที่ดินของบุคคลอื่น(พ่อแม่,บุตร,ญาติ) จะมีความพึงพอใจร้อยละ 65.2 ในระดับ พอใจ และ ประชากรที่เป็นผู้เช่าที่ดินมีความพึงพอใจร้อยละ 57.6 ในระดับ พอใจ และเมื่อพิจารณาในระดับ พอใจมาก ก็พบว่าผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินของตนเองมีส่วนของความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก มากกว่ากลุ่มอื่นๆ

ซึ่งผลการศึกษานี้เป็น ไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่าประชากรที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินปลูกบ้านจะมีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสูงกว่าประชากรที่เช่า ซื้อ หรืออยู่ในที่ดินของคนอื่นและเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินปลูกบ้านกับระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยด้วยค่า Chi-square พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05 ทั้งนี้คงเป็นเพราะว่าการที่ประชากรมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินของตนเองนั้นนอกจากจะเป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นถึงฐานะทางเศรษฐกิจของคุณแล้วในบางกรณีการเลือกที่จะตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยอย่างถาวรต้องมีการลงทุนเป็นจำนวนมาก ดังนั้นผู้ที่ซื้อที่ดินอาจมีการคัดเลือกบริเวณและสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่ต้องการมาก่อนแล้วและอาจได้ชุมชนที่ตรงกับความต้องการของคุณทำให้เกิดความมั่นคงทางด้านจิตใจและความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย วิมลสิทธิ์ หรขางกูร (2528:84)

เมื่อนำเขตที่อยู่อาศัยเข้ามาร่วมพิจารณาในฐานะตัวแปรควบคุมผลการศึกษาจาก (ตารางที่ 16)พบว่าทิศทางการสัมพันธ์ที่พบทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทยังคงไม่มีความแตกต่างไปจากเดิมที่พบคือประชากรที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของตนเองยังคงเป็นกลุ่มที่มีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจมาก และระดับ พอใจ สูงกว่าประชากรในกลุ่มอื่นๆ ทั้งหมดและเมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่า Chi-square พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05

ตารางที่ 15 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินปลูกบ้าน

การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ของประชากร	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
ที่เช่า	3.9(14)	57.6(208)	38.5(139)	100.0 (361)
เช่าซื้อ	**	45.5(10)	40.9(9)	100.0 (22)
มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน	17.1(260)	68.0(1,031)	14.9(226)	100.0(1,517)
ที่ดินของคนอื่น	11.9(157)	65.2(862)	23.0(304)	100.0 (1,323)
รวม	13.5(434)	65.5(2,111)	21.0(678)	100.0 (3,223)
	$\chi^2=134.596$		P-value=0.000	

ตารางที่ 16 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ปลูกบ้านและเขตที่อยู่อาศัย

การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินปลูกบ้าน	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
เขตเมือง				
ที่เช่า	3.9(13)	56.9(190)	39.2(131)	100.0 (334)
เช่าซื้อ	**	45.0(9)	45.0(9)	100.0 (20)
มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน	15.2(73)	66.1(318)	18.7(90)	100.0(481)
ที่ดินของคนอื่น	10.3(76)	63.0(463)	26.7(196)	100.0 (735)
รวม	10.4(164)	62.4(980)	27.1(426)	100.0 (1,570)
	$\chi^2=60.724$		P-value=0.000	
เขตชนบท				
ที่เช่า	**	66.7(18)	29.6(8)	100.0(27)
เช่าซื้อ	**	**	**	100.0(2)
มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน	18.1(187)	68.8(713)	13.1(136)	100.0(1,036)
ที่ดินของคนอื่น	13.8(81)	67.9(399)	18.4(108)	100.0(588)
รวม	16.3(270)	68.4(1,131)	15.2(252)	100.0(1,653)
	$\chi^2=19.189$		P-value=0.004	

** มีจำนวนตัวอย่างน้อยกว่า 5 ราย

1.8) ระดับการศึกษา

การศึกษาทำให้บุคคลเกิดความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนมีผลต่อการปรับตัวและการเปิดรับต่อสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งทำให้บุคคลมีความแตกต่างกันด้าน ความคิด ค่านิยม และโอกาสที่เกิดขึ้นในแง่มุมต่างๆ ซึ่งจะเป็นส่วนช่วยผลักดันให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สุนันทา ศรีศิริ (2541:43) ดังนั้นผลของการที่ประชากรมีการศึกษาที่แตกต่างกันจึงน่าจะทำให้ระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยแตกต่างกันด้วย

ผลการศึกษา(ตารางที่ 17) พบว่าประชากรในการศึกษาคั้งนี้มากกว่าคั้งหนึ่งของทุกระดับการศึกษามีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตน แต่ก็ยังเป็นที่น่าสังเกตได้ว่ากลุ่มประชากรที่ไม่ได้เรียนหนังสือหรือไม่มีการศึกษานั้นจะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจ ใกล้เคียงกับประชากรที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา แต่ทั้งสองกลุ่มจะมีความพึงพอใจในระดับ พอใจ สูงกว่าประชากรที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาอย่างชัดเจน กล่าวคือ ประชากรที่ไม่มีการศึกษาจะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจ ร้อยละ 69.6 เปรียบเทียบกับร้อยละ 66.1 และร้อยละ 63.2 ในประชากรที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาและอุดมศึกษาตามลำดับ ส่วนประชากรที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษามีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจ ต่ำที่สุดร้อยละ 62.0 และในกลุ่มที่ไม่พึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยจะพบว่าประชากรที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจะไม่พึงพอใจสูงที่สุดคือร้อยละ 26.1 และจะใกล้เคียงกับประชากรที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา แต่ในประชากรที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาและประชากรที่ไม่ได้เรียนหนังสือหนังสือจะมีสัดส่วนของความ ไม่พึงพอใจ ในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเพียงร้อยละ 19.9 และ ร้อยละ 18.0 เท่านั้น

ผลการศึกษาคั้งนี้มีทิศทางของความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ที่ว่า ประชากรที่มีการศึกษาที่ต่ำกว่าจะมีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสูงกว่าประชากรที่มีการศึกษาสูงกว่า และ ความสัมพันธ์นี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การศึกษาเปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือที่มีส่วนช่วยเปิดโอกาสให้บุคคลแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ ความก้าวหน้าและรายได้ ซึ่งเป็นหนทางไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่างๆ รวมทั้งในด้านที่อยู่อาศัยด้วย คั้งนั้นกลุ่มประชากรที่มีการศึกษาในระดับที่สูงกว่าย่อมที่จะอยู่ในสถานภาพที่สามารถหรือมีโอกาสที่จะเลือกสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับความต้องการของตนได้มากกว่า ส่วนผู้ที่มีการศึกษาในระดับที่ต่ำนั้นมีข้อจำกัดในเรื่องของรายได้จึงอาจต้องยอมรับสภาพที่เป็นอยู่จึงพบว่าประชากรในกลุ่มนี้มีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตนมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่า

เมื่อนำเขตที่อยู่อาศัยเข้ามาร่วมพิจารณาในฐานะตัวแปรควบคุม(ตารางที่ 18)พบว่าประชากรของทุกกลุ่มการศึกษาที่อยู่อาศัยในเขตเมืองมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจ ต่างกันเพียงเล็กน้อยคือ ประชากรที่ไม่ได้เรียนหรือต่ำกว่าประถมศึกษาจะมีความพึงพอใจในระดับ พอใจ ร้อยละ 59.3 กลุ่มที่จบประถมศึกษามีความพึงพอใจ ในระดับ พอใจ ร้อยละ 62.4 และ

กลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความพึงพอใจในระดับเดียวกันร้อยละ 61.5 ส่วนในระดับอุดมศึกษามีความพึงพอใจในระดับ พอใจ ร้อยละ 63.4 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง แม้ว่าจะมีระดับการศึกษาในระดับที่ต่างกันก็ตามแต่ทุกคนมีสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยในลักษณะของเมืองเหมือนกันคือต้องประสบปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาการจราจร ปัญหามลพิษ ในลักษณะเดียวกัน จึงทำให้มีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยไม่แตกต่างกันมากนัก สำหรับในเขตชนบท พบว่ากลุ่มที่ไม่ได้เรียนหนังสือหรือต่ำกว่าประถมศึกษาและกลุ่มที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาจะมีความพึงพอใจในระดับ พอใจ โดดเดี่ยวกันคือร้อยละ 72.8 และร้อยละ 68.3 ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มข้างต้นจะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจ สูงกว่าประชากรที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่า Chi-square ก็ยังไม่พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 17 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา ของประชากร	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
ไม่ได้เรียน	12.4(31)	69.6(174)	18.0(45)	100.0 (250)
ประถมศึกษา	13.9(293)	66.1(1,391)	19.9(419)	100.0 (2,103)
มัธยมศึกษา	11.9(61)	62.0(318)	26.1(134)	100.0 (513)
อุดมศึกษา	13.5(49)	63.2(230)	23.4(85)	100.0 (364)
รวม	13.4(434)	65.4(2,113)	21.1(683)	100.0 (3,230)
	$\chi^2=13.031$	P-value=0.043		

ตารางที่ 18 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย
ระดับการศึกษาและเขตที่อยู่อาศัย

ระดับการศึกษา ของประชากร	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
เขตเมือง				
ไม่ได้เรียน	8.5(5)	59.3(35)	32.2(19)	100.0 (59)
ประถมศึกษา	9.4(73)	62.4(487)	28.2(220)	100.0 (780)
มัธยมศึกษา	11.0(46)	61.5(257)	27.5(115)	100.0 (418)
อุดมศึกษา	12.5(40)	63.4(203)	24.1(77)	100.0 (320)
รวม	10.4(164)	62.3(982)	27.3(431)	100.0(1,577)
	$\chi^2=4.711$	P-value=0.581		
เขตชนบท				
ไม่ได้เรียน	13.6(26)	72.8(139)	13.6(26)	100.0(191)
ประถมศึกษา	16.6(220)	68.3(904)	15.0(199)	100.0(1,323)
มัธยมศึกษา	15.8(15)	64.2(61)	20.0(19)	100.0(95)
อุดมศึกษา	20.5(9)	61.4(27)	18.2(8)	100.0(44)
รวม	16.3(270)	68.4(1,131)	15.2(252)	100.0(1,653)
	$\chi^2=4.536$	P-value=0.605		

1.9) ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้าน

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในเรื่องปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้าน อาทิเช่น ปัญหาเรื่องทะเลาะวิวาท ปัญหาการรบกวนความเป็นส่วนตัวและอื่นๆ กับระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย จาก (ตารางที่ 19) พบว่าประชากรที่มีปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมเพื่อนบ้านบ่อยครั้งมากจะมีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตนที่ระดับพอใจมากและระดับพอใจรวมกันไม่ถึงร้อยละ 40 (ร้อยละ 37.9) แต่จะมีสัดส่วนความรู้สึกที่ ไม่พึงพอใจ ในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตนสูงถึงร้อยละ 62.1 ส่วนประชากรที่ไม่มีปัญหาจะมีความพึงพอใจในระดับพอใจมาก สูงถึงร้อยละ 14.4 และในระดับ พอดี ร้อยละ 67.3 และมีความ ไม่พึงพอใจ เพียงร้อยละ 18.4 เท่านั้น

ดังนั้นการศึกษานี้เป็น ไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่าประชากรที่อยู่ในบริเวณที่ไม่มีปัญหาที่เกิดจากการกระทำของเพื่อนบ้านจะมีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตนสูงกว่าประชากรที่อยู่ในบริเวณที่มีปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้านและเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้านกับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยด้วยค่า Chi-square พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้านทำให้ผู้อยู่อาศัยในบริเวณดังกล่าวรู้สึกรำคาญและเบื่อหน่ายจนมีผลกระทบต่อความรู้สึกพึงพอใจที่จะอยู่อาศัยในชุมชนนั้นแต่ในทางกลับกันกลุ่มประชากรที่ไม่มีปัญหาในเรื่องที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้านสามารถที่จะอยู่อาศัยในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตนเองได้อย่างสงบ ไม่เกิดความรำคาญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Savesdisara, Tips and Suwannodom (1987:192) ที่พบว่า ประชากรที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่มีเพื่อนบ้านที่ดี คอยช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน จนก่อให้เกิดความสามัคคีในระหว่างผู้อยู่อาศัยและทำให้ผู้อยู่อาศัยรู้สึกพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตนมากขึ้น

เมื่อนำเขตที่อยู่อาศัยเข้ามาร่วมพิจารณาในฐานะตัวแปรควบคุม (ตารางที่ 20) พบว่า ทิศทางความสัมพันธ์ยังคงไม่แตกต่างไปจากเดิมไม่ว่าจะเป็นเขตเมืองหรือเขตชนบท กล่าวคือ ประชากรที่ระบุว่าไม่มีปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้านจะมีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตนสูงกว่าประชากรในกลุ่มอื่นทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท และความแตกต่างกันในระหว่างปัจจัยดังกล่าวก็มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05

ตารางที่ 19 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้าน

ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรม ของเพื่อนบ้าน	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
ไม่มีปัญหา	14.4(450)	67.3(1,897)	18.4(518)	100.0 (2,820)
มีปัญหบ้าง	7.7(27)	56.1(197)	36.2(127)	100.0 (351)
มีปัญหามาก	3.4(2)	34.5(20)	62.1(36)	100.0 (58)
รวม	13.4(434)	65.5(2,114)	21.1(681)	100.0 (3,229)
	$\chi^2=123.293$	P-value=0.000		

ตารางที่ 20 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้านและเขตที่อยู่อาศัย

ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรม ของเพื่อนบ้าน	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
เขตเมือง				
ไม่มีปัญหา	11.4(150)	65.4(859)	23.2(305)	100.0(1,341)
มีปัญหบ้าง	5.8(13)	50.2(112)	43.9(98)	100.0(223)
มีปัญหามาก	2.5(1)	30.0(12)	67.5(27)	100.0(40)
รวม	10.4(164)	62.3(983)	27.3(430)	100.0(1,577)
	$\chi^2=76.508$	P-value=0.000		
เขตชนบท				
ไม่มีปัญหา	16.9(255)	68.9(1,038)	14.1(213)	100.0(1,506)
มีบ้าง	10.9(14)	66.4(85)	22.7(29)	100.0(128)
มีมาก	5.6(4)	44.4(8)	50.5(9)	100.0(18)
รวม	16.3(270)	68.5(1,131)	15.2(251)	100.0(1,625)
	$\chi^2=25.670$	P-value=0.000		

1.10)จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้าน

จากการทบทวนเอกสารวิจัยบางเรื่องพบว่าจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้านเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของประชากร โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพของบ้านและบริเวณที่พักอาศัยว่ามีขนาดและสภาพทางกายภาพหรือทางสังคมเหมาะสมต่อการพักอาศัยทั้งของคนและสมาชิกในครัวเรือนด้วยหรือไม่

ผลการศึกษา (ตารางที่ 21) พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ในการศึกษาคั้งนี้โดยภาพรวมแล้วกว่าร้อยละ 70 มีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตนที่เป็นอยู่ ถึงแม้ว่าจะมีจำนวนสมาชิกมากน้อยเพียงไรก็ตาม อย่างไรก็ตามก็ยังสามารถพบว่าการที่มีจำนวนผู้อยู่อาศัยหรือสมาชิกในการอยู่อาศัยในบ้านตั้งแต่ 7 คนขึ้นไปจะเป็นกลุ่มที่มีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสูงกว่าประชากรในกลุ่มอื่น ๆ คือร้อยละ 13.3 ในระดับ พอใจมาก และร้อยละ 68.9 ในระดับ พอใจ เปรียบเทียบร้อยละ 14.0 และร้อยละ 65.6 ,ร้อยละ 12.9 และ ร้อยละ 64.1 ,ร้อยละ 13.6 และ ร้อยละ 65.6 ในกลุ่มประชากรที่มีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้าน 1-2 คน , 3-4 คน , 5-6 คนตามลำดับ

ในการศึกษาคั้งนี้ได้ตั้งตามสมมุติฐานไว้ว่า ประชากรที่มีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้านน้อยกว่าจะมีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสูงกว่าประชากรที่มีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้านมากกว่า ดังนั้นผลการศึกษาจึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ และเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้านกับระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยด้วยค่า chi-square พบว่า ไม่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 ผลทางสถิติที่พบดังกล่าวนี้อาจเป็นเพราะว่าในกลุ่มครัวเรือนที่มีสมาชิกมากตั้งแต่ 5 คนขึ้นไปนั้นอาจเป็นครอบครัวที่ยังคงมีบิดา มารดา อาศัยอยู่ด้วย และโดยชนบธรรมเนียมประเพณีคนไทยนั้นบุตรมีหน้าที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดา มารดา ดังนั้น การที่มีจำนวนสมาชิกในบ้านเป็นจำนวนมากจึงไม่มีผลกระทบต่อระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในชุมชนมากนักในทางตรงกันข้ามอาจมีความรู้สึกร่วมกันที่มีสมาชิกอยู่ด้วยกันพร้อมหน้าและช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันในบางโอกาส

ซึ่งเมื่อนำเขตที่อยู่อาศัยเข้ามาร่วมพิจารณาในฐานะตัวแปรควบคุม (ตารางที่ 22) พบว่า ประชากรในเขตเมืองที่มีจำนวนสมาชิก 7 คนขึ้นไปจะเป็นกลุ่มที่มีความพึงพอใจในระดับ พอใจ สูงที่สุดคือร้อยละ 69.4 รองลงมาจะเป็นกลุ่มที่มีสมาชิก 1-2 คนคือร้อยละ 63.7 ถัดมาจะเป็นกลุ่มที่มีสมาชิก 3-4 คนคือร้อยละ 61.1 ส่วนกลุ่มที่มีสมาชิก 5-6 จะเป็นกลุ่มที่มีความพึงพอใจในระดับ พอใจ น้อยที่สุดคือร้อยละ 59.9 ในขณะที่ประชากรในเขตชนบทจะมีความพึงพอใจในระดับ พอใจ ใกล้เคียงกันทุกกลุ่มคือกลุ่มที่มีจำนวนสมาชิก 1-2 คน, 3-4 คน, 5-6 คน, 7 คนขึ้นไปจะมีร้อยละของความพึงพอใจในระดับ พอใจเท่ากับ ร้อยละ 67.7 ,ร้อยละ 67.0 ,ร้อยละ 70.7 และร้อยละ 68.9 ตามลำดับซึ่งความสัมพันธ์ที่พบไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05

ตารางที่ 21 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้าน

จำนวนสมาชิกที่อาศัยในบ้าน ของประชากร (คน)	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
1-2	13.6(55)	65.6(265)	20.8(84)	100.0 (404)
3-4	12.9(179)	64.1(887)	23.0(318)	100.0 (1,384)
5-6	14.0(135)	65.6(630)	20.4(196)	100.0 (961)
7 คนขึ้นไป	13.5(65)	68.9(332)	17.6(85)	100.0 (482)
รวม	13.4(434)	65.4(2,114)	21.1(683)	100.0 (3,231)
	$\chi^2=7.085$	P-value=0.313		

ตารางที่ 22 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้านและเขตที่อยู่อาศัย

จำนวนสมาชิกที่อาศัยในบ้าน ของประชากร (คน)	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
เขตเมือง				
1-2	9.9(21)	63.7(135)	26.4(56)	100.0 (212)
3-4	10.5(71)	61.1(414)	28.5(193)	100.0 (678)
5-6	10.5(48)	59.9(273)	29.6(135)	100.0 (456)
7 คนขึ้นไป	10.3(24)	69.4(161)	20.3(47)	100.0 (232)
รวม	10.4(164)	62.3(983)	27.3(20.3)	100.0 (1,578)
	$\chi^2=8.098$	P-value=0.231		
เขตชนบท				
1-2	17.7(34)	67.7(130)	14.6(28)	100.0(192)
3-4	15.3(108)	67.0(473)	17.7(125)	100.0(706)
5-6	17.2(87)	70.7(357)	12.1(61)	100.0(505)
7 คนขึ้นไป	16.4(41)	68.4(171)	15.2(38)	100.0(250)
รวม	16.3(270)	68.4(1,131)	15.2(252)	100.0(1,653)
	$\chi^2=7.717$	P-value=0.260		

1.11)ระยะเวลาเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงาน

ระยะเวลาเดินทางจากบ้านไปสู่ที่ทำงานนับได้ว่าเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของประชากรเพราะระยะเวลาเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงานสะท้อนให้เห็นถึงความสะดวกสบายและความรวดเร็วในการเข้าถึงแหล่งงานหรือการอยู่ใกล้แหล่งงานรวมถึงการบ่งบอกลักษณะของชุมชนหรือสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยด้วย

จาก (ตารางที่ 23) พบว่าในภาพรวมกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรทุกกลุ่มการศึกษาไม่ว่าจะใช้เวลาในการเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงานเป็นระยะเวลาเท่าใดก็ตามยังคงมีความรู้สึกพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตน มีเพียงประมาณร้อยละ 20 เท่านั้นที่มีความรู้สึกไม่พึงพอใจ และกลุ่มประชากรที่ใช้ระยะเวลาเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงาน 1-15 นาที จะเป็นกลุ่มที่มีความพึงพอใจในระดับพอใจมาก สูงที่สุดคือร้อยละ 16.4 ส่วนในระดับ พอใจ นั้นประชากรที่ใช้ระยะเวลาเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงาน 16-30 นาที จะมีความพึงพอใจร้อยละ 67.1 แต่เมื่อพิจารณาความพึงพอใจทั้งสองระดับรวมกันคือในระดับที่พึงใจมากและพึงพอใจ พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่มคือกลุ่มประชากรที่ใช้ระยะเวลาเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงาน 1-15 นาทีและกลุ่มที่ใช้ระยะเวลาเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงาน 16-30 นาที จะมีระดับความพึงพอใจใกล้เคียงกันคือประมาณร้อยละ 80 ส่วนในกลุ่มประชากรอื่นนั้นจะมีความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก ร้อยละ 11.6 และร้อยละ 65.9 ในระดับ พอใจ สำหรับกลุ่มที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน และกลุ่มที่มีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยน้อยที่สุดคือกลุ่มที่ใช้เวลาเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงานกว่า 30 นาทีคือมีความพึงพอใจเพียงร้อยละ 13.1 ในระดับ พอใจมาก และร้อยละ 63.7 ในระดับพอใจ

ผลทางสถิติในการศึกษารุ่นนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่า ประชากรที่ใช้ระยะเวลาเดินทางจากบ้านถึงที่น้อยกว่าน่าจะมีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสูงกว่าประชากรที่ใช้ระยะเวลาเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงานมากกว่า และเมื่อทดสอบความแตกต่างในระหว่างระยะเวลาเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงานกับระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยด้วยค่า chi-square พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระยะเวลาที่ใช้เดินทางจากบ้านถึงที่ทำงานได้สะท้อนให้เห็นถึงความสะดวกสบายและการอยู่ใกล้แหล่งที่ทำงาน รวมทั้งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงทำเลที่ตั้งของชุมชนว่ามีความเจริญและติดต่อกับชุมชนภายนอกได้สะดวก ดังนั้นประชากรที่ใช้ระยะเวลาในการเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงานน้อยกว่าย่อมต้องมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตนมากกว่าประชากรที่ใช้ระยะเวลาจากบ้านถึงที่ทำงานนานกว่าซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดารัตน์ สุรินทร์ศักดิ์ (2537:114) และ การศึกษาของ Asian Insititute of Technology (1989:3)ที่รายงานว่าความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยประการหนึ่งเกิดจากความสะดวกและรวดเร็วในการเดินทางไปกลับระหว่างบ้านและที่ทำงาน

เมื่อนำเขตที่อยู่อาศัยเข้าร่วมพิจารณาในฐานะตัวแปรควบคุมจาก(ตารางที่ 24)พบว่าประชากรในเขตเมืองจะมีสัดส่วนของความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจ ใกล้

เคียงกันในทุกกลุ่มคือประมาณร้อยละ 60 ส่วนประชากรในเขตชนบทพบว่ากลุ่มประชากรที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้านจะมีความพึงพอใจในระดับ พอใจ ร้อยละ 70.8 ซึ่งใกล้เคียงกันกับกลุ่มที่ใช้ระยะเวลาเดินทาง 15-30 นาทีส่วนในระดับ พอใจมาก กลุ่มที่ใช้เวลาเดินทาง 1-15 จะเป็นกลุ่มที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือร้อยละ 20.6

เมื่อพิจารณาใน 2 ระดับรวมกันคือ ในระดับพึงพอใจมากและระดับพึงพอใจพบว่ากลุ่มที่ใช้เวลาเดินทางจากบ้านไปทำงาน 1-15 จะเป็นกลุ่มที่มีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระยะเวลามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเพราะระยะเวลาบ่งบอกถึงความใกล้ไกลของแหล่งชุมชนตลอดจนถึงความสะดวกสบายในการเข้าออกจากชุมชนหรือสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยนั้นๆ ความสัมพันธ์ที่พบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05

ตารางที่ 23 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยและระยะเวลาเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงาน

ระยะเวลาเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงานของประชากร (นาที)	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
1-15	16.4(150)	64.6(590)	19.0(174)	100.0 (914)
16-30	13.5(74)	67.1(369)	19.5(107)	100.0 (550)
31นาทีขึ้นไป	13.1(46)	63.7(223)	23.1(81)	100.0 (350)
ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน	11.6(161)	65.9(961)	22.6(314)	100.0 (1,391)
รวม	13.4(431)	65.5(2,098)	21.1(676)	100.0 (3,205)
	$\chi^2=14.833$	P-value=0.02		

ตารางที่ 24 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย
ระยะเวลาเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงานและเขตที่อยู่อาศัย

ระยะเวลาเดินทางจากบ้านถึงที่ ทำงานของประชากร (นาที)	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
เขตเมือง				
1-15	10.5(40)	62.1(236)	27.4(104)	100.0 (380)
16-30	10.1(14)	58.3(81)	31.7(44)	100.0 (139)
31นาทีขึ้นไป	8.8(15)	61.4(105)	29.8(51)	100.0 (171)
ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน	10.8(95)	63.0(554)	26.3(231)	100.0 (880)
รวม	10.4(164)	62.2(976)	27.4(430)	100.0 (1,570)
	$\chi^2=2.736$	P-value=0.841		
เขตชนบท				
1-15	20.6(110)	66.3(354)	13.1(70)	100.0(534)
16-30	14.6(60)	70.1(288)	15.3(63)	100.0(411)
31นาทีขึ้นไป	17.3(31)	65.9(118)	16.8(30)	100.0(179)
ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน	12.9(66)	70.8(362)	16.2(83)	100.0(511)
รวม	16.3(267)	68.6(1,122)	15.0(246)	100.0(1,635)
	$\chi^2=13.764$	P-value=0.032		

1.12) ประเภทของบ้าน

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของบ้าน กับ ความรู้สึก ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของประชากร (ตารางที่ 25) พบว่า ประชากรที่อาศัยอยู่ในบ้านลักษณะบ้านเดี่ยวจะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตนมากที่สุดคือร้อยละ 14.6 ในระดับ พอใจมากและร้อยละ 67.1 ในระดับ พอใจ ส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ในบ้านประเภทอื่น ๆ นั้นพบว่า ประชากรที่อาศัยในบ้านประเภททาวน์เฮาส์มีความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก ร้อยละ 11.4 และร้อยละ 61.4 ในระดับ พอใจ ส่วนผู้ที่อาศัยในบ้านประเภทอพาร์ทเมนท์จะมีความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก ร้อยละ 6.1 และในระดับ พอใจ ร้อยละ 57.3 สำหรับผู้ที่อาศัยอยู่ในห้องแถวมีความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก ร้อยละ 8.4 ในระดับ พอใจ ร้อยละ 57.6

การศึกษาครั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในบ้านเดี่ยวจะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยมากกว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในอพาร์ทเมนท์ ทาวน์เฮาส์ และห้องแถว และเมื่อทดสอบความแตกต่างด้วยค่า Chi-square พบว่าความแตกต่างในลักษณะของบ้านที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05 เหตุผลในเรื่องนี้อาจจะอธิบายได้ว่าการมีบ้านเดี่ยวแสดงให้เห็นถึงฐานะทางสังคม เศรษฐกิจ ทัศนียภาพของผู้พักอาศัย ตลอดจนบ้านประเภทบ้านเดี่ยวอาจมีอาณาบริเวณที่กว้างขวางกว่าบ้านในประเภทอื่นและเหมาะสมต่อการทำกิจกรรมในครอบครัวและการพักผ่อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทนา ภักธพงษ์สันต์ (2537:72) ที่ว่าประชากรทุกสายอาชีพ ทุกกลุ่มอายุและทุกตำแหน่งหน้าที่มากกว่าร้อยละ 90 มีความพึงพอใจในลักษณะสภาพแวดล้อมของบ้านเดี่ยวและประชากรมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในประเภทของบ้านเดี่ยวมากที่สุดและตรงกับงานวิจัยของ Becker (1975: 190) ที่ว่า ผู้อยู่อาศัยในอาคารตามแนวสูงจะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยน้อยกว่าผู้อยู่อาศัยตามแนวราบ

เมื่อนำเขตที่อยู่อาศัยเข้ามาพิจารณาในฐานะตัวแปรควบคุมจาก (ตารางที่ 26) พบว่าทิศทางความสัมพันธ์ยังคงไม่แตกต่างไปจากเดิมในเขตเมือง กล่าวคือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในบ้านเดี่ยวจะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยมากกว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในอพาร์ทเมนท์ ทาวน์เฮาส์ และห้องแถว และมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับน้อยกว่า 0.05

ตารางที่ 25 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และประเภทของบ้าน

ประเภทของบ้าน ของประชากร	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
บ้านเดี่ยว	14.6(383)	67.1(1,756)	18.2(477)	100.0 (2,616)
อพาร์ทเมนต์	6.1(5)	57.3(47)	36.6(30)	100.0 (82)
ทาวน์เฮาส์	11.4(5)	61.4(27)	27.3(12)	100.0 (44)
ห้องแถว	8.4(40)	57.6(273)	34.0(161)	100.0 (474)
รวม	13.5(433)	65.4(2,103)	21.1(680)	100.0 (3,216)
	$\chi^2=78927$	P-value=0.000		

ตารางที่ 26 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ประเภทของบ้านและเขตที่อยู่อาศัย

ประเภทของบ้าน ของประชากร	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
เขตเมือง				
บ้านเดี่ยว	11.6(115)	64.9(641)	23.5(232)	100.0(988)
อพาร์ทเมนต์	6.1(5)	57.3(47)	36.6(30)	100.0(82)
ทาวน์เฮาส์	11.4(5)	61.4(27)	27.3(12)	100.0(44)
ห้องแถว	8.4(38)	57.4(260)	34.2(155)	100.0(453)
รวม	10.4(163)	62.2(975)	27.4(429)	100.0(1567)
	$\chi^2=23.615$	P-value=0.001		
เขตชนบท				
บ้านเดี่ยว	16.5(268)	68.5(1155)	15.0(245)	100.0(1628)
ห้องแถว	-	61.9(13)	28.6(6)	100.0(21)
รวม	16.4(270)	68.4(1128)	15.2(251)	100.0(1649)
	$\chi^2=3.231$	P-value=0.199		

1.13) ปัญหาหน้าเสี้ย

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาหน้าเสี้ย กับ ระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย (ตารางที่ 27) พบว่าประชากรที่ไม่มีปัญหาเรื่องน้ำเสียมี่ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจมาก และระดับ พอใจ สูงที่สุด คือ ร้อยละ 14.6 ในระดับ พอใจมาก และร้อยละ 67.8 ในระดับ พอใจ ส่วนประชากรที่มีปัญหาเรื่องน้ำเสียบ้างจะมีความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก และระดับ พอใจ ใกล้เคียงกับประชากรที่มีปัญหาเรื่องน้ำเส้อย่างมาก คือร้อยละ 10.2 ในระดับ พอใจมาก ร้อยละ 59.4 ในระดับ พอใจ และร้อยละ 8.9 ในระดับ พอใจมาก ร้อยละ 55.3 ในระดับ พอใจ ตามลำดับ และยังพบว่าประชากรที่มีปัญหาเรื่องน้ำเสียบ้างหรือมีปัญหาน้ำเสยามากจะมีความไม่พึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยมากกว่าร้อยละ 30 (ร้อยละ 30.4 และร้อยละ 35.8 ตามลำดับ)

การศึกษาครั้งนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกับสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ไม่มีปัญหาในเรื่องน้ำเสียมี่ระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสูงกว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่มีปัญหาเรื่องน้ำเสียบ้าง น้ำเสียมี่มาก และเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกรณีปัญหาหน้าเสี้ย กับ ระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยด้วยค่า Chi-square พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนเป็นปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยเพราะสภาพแวดล้อมชุมชนที่ดีหรือไม่ดีนั้นจะมีผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ปัญหาสุขภาพและอื่นๆ ดังนั้นการที่ประชากรที่มีที่อยู่อาศัยที่มีปัญหาในเรื่องของน้ำเสี้ย ย่อมส่งผลให้ประชากรมี สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ไม่ดีตามไปด้วย ปัญหาดังกล่าวจึงมีผลกระทบต่อความรู้สึกพึงพอใจกับสภาพแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่

เมื่อนำเขตที่อยู่อาศัยเข้ามาในฐานะเป็นตัวแปรควบคุมจาก(ตารางที่ 28) พบว่า ประชากรกลุ่มที่ไม่มีปัญหาเรื่องน้ำเสี้ยที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองยังคงเป็นกลุ่มที่มีความพึงพอใจในระดับ พอใจ สูงที่สุดคือร้อยละ 65.7 ในขณะที่กลุ่มที่มีปัญหาในเรื่องของน้ำเสียบ้างจะมีความพึงพอใจในระดับ พอใจ ร้อยละ 56.8 ส่วนประชากรที่มีปัญหาในเรื่องน้ำเสยามากจะมีความพึงพอใจในระดับ พอใจ น้อยที่สุดคือร้อยละ 53.6 ส่วนประชากรที่ไม่มีปัญหาเรื่องน้ำเสี้ยหรือมีปัญหาม้างซึ่งอยู่ในเขตชนบทพบว่ากว่าร้อยละ 60 มีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจ ส่วนประชากรที่มีปัญหามากจะมีความพอใจเพียงร้อยละ 59.0 เท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่ว่าประชากรจะอาศัยอยู่ในเขตเมืองหรือเขตชนบทก็ตามจะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตนเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05

ตารางที่ 27 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และปัญหาน้ำเสีย

ปัญหาน้ำเสีย ของประชากร	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
ไม่มีปัญหา	14.6(357)	67.8(1,656)	17.6(430)	100.0 (2,443)
มีปัญหาบ้าง	10.2(55)	59.4(321)	30.4(164)	100.0 (540)
มีปัญหามาก	8.9(22)	55.3(136)	35.8(88)	100.0 (249)
รวม	13.4(434)	65.4(2,113)	21.1(682)	100.0 (3,229)
	$\chi^2=80.560$	P-value=0.000		

ตารางที่ 28 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ปัญหาน้ำเสียและเขตที่อยู่อาศัย

ปัญหาน้ำเสีย ของประชากร	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
เขตเมือง				
ไม่มีปัญหา	12.2(127)	65.7(685)	22.1(231)	100.0 (1,043)
มีปัญหาบ้าง	7.1(26)	56.8(208)	36.1(132)	100.0 (366)
มีปัญหามาก	6.5(11)	53.6(90)	39.9(67)	100.0 (168)
รวม	10.4(164)	62.3(983)	27.3(430)	100.0 (1,577)
	$\chi^2=45.322$	P-value=0.000		
เขตชนบท				
ไม่มีปัญหา	16.4(230)	69.4(971)	14.2(21)	100.0(1,400)
มีปัญหาบ้าง	16.7(29)	64.9(113)	18.4(32)	100.0(174)
มีปัญหามาก	14.1(11)	59.0(46)	26.9(21)	100.0(78)
รวม	16.3(270)	68.4(1,130)	15.3(252)	100.0(1,652)
	$\chi^2=10.839$	P-value=0.028		

1.14) ปัญหาเสียงดัง

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาในเรื่องเสียงดัง กับ ระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยจาก (ตารางที่ 29) พบว่าประชากรที่ไม่มีปัญหาในเรื่องเสียงดังจะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยทั้งในระดับ พอใจมาก และระดับ พอใจ สูงที่สุดคือ ร้อยละ 15.6 ในระดับพอใจมาก และร้อยละ 67.9 ในระดับ พอใจ ส่วนผู้ที่มีปัญหาในเรื่องเสียงดังมีบ้างจะมีความพึงพอใจในระดับพอใจมาก ร้อยละ 8.8 และร้อยละ 65.2 ในระดับ พอใจ ส่วนประชากรที่มีปัญหาในเรื่องเสียงดังมากจะมีความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก เพียงร้อยละ 11.0 และในระดับ พอใจ ร้อยละ 49.5 เท่านั้น

ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ไม่มีปัญหามลพิษทางเสียง จะมีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสูงกว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่มีมลพิษทางเสียงและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05 ทั้งนี้เนื่องมาจากประชากรจะใช้เวลาอยู่กับบ้านเพื่อการพักผ่อนมากกว่าสถานที่อื่น ๆ และการอยู่อาศัยอย่างมีความสุขสบายนั้น ส่วนหนึ่งจะเป็นการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปราศจากมลพิษทางเสียงที่คอยส่งเสียงรบกวนทำร้ายสุขภาพจิต ของผู้อยู่อาศัย ดังการที่ไม่มีปัญหาเรื่องเสียงดังคอยรบกวนนี้ย่อมที่จะส่งผลไปถึงประสิทธิภาพในการทำงาน สุขภาพจิต ตลอดจนความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตนและจากงานวิจัยของ กานดา ธรรมปรีชา (2528:59), Stephen Yin and Tan So Lee(1975:1-31)พบว่าเสียงดังรบกวนเป็นปัญหาและทำให้ผู้อยู่อาศัยไม่พึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย

เมื่อนำเขตที่อยู่อาศัยเข้าร่วมพิจารณาในฐานะตัวแปรควบคุม (ตารางที่30)พบว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรที่ไม่มีปัญหาในเรื่องเสียงดังและมีปัญหาเรื่องเสียงดังมีบ้างที่อยู่อาศัยในเขตเมืองจะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับพอใจ ร้อยละ 66.7 และร้อยละ 61.1 ตามลำดับ ส่วนประชากรที่มีปัญหาในเรื่องเสียงดังมีมากจะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจ ไม่ถึงครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 49.1 ส่วนประชากรในเขตชนบทนั้นจะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระดับ พอใจ มากกว่าครึ่งหนึ่งของทุกกลุ่มประชากรและความสัมพันธ์ดังกล่าวก็มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05

ตารางที่ 29 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และปัญหาเรื่องเสียงดัง

ปัญหาเรื่องเสียงดัง ของประชากร	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
ไม่มีปัญหา	15.6(325)	67.9(1,406)	16.5(341)	100.0 (2,072)
มีปัญหาบ้าง	8.8(75)	65.2(553)	30.0(220)	100.0 (848)
มีปัญหามาก	11.0(34)	49.5(153)	39.5(122)	100.0 (309)
รวม	13.4(434)	65.4(2,112)	21.2(683)	100.0 (3,229)
	$\chi^2=116.179$	P-value=0.000		

ตารางที่ 30 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ปัญหาเรื่องเสียงดังและเขตที่อยู่อาศัย

ปัญหาเรื่องเสียงดัง ของประชากร	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
เขตเมือง				
ไม่มีปัญหา	12.3(98)	66.7(531)	21.0(167)	100.0 (796)
มีปัญหาบ้าง	8.1(46)	61.1(348)	30.9(176)	100.0 (570)
มีปัญหามาก	9.4(20)	49.1(104)	41.5(88)	100.0 (212)
รวม	10.4(164)	62.3(983)	27.3(431)	100.0 (1,578)
	$\chi^2=44.544$	P-value=0.000		
เขตชนบท				
ไม่มีปัญหา	17.8(227)	68.6(875)	13.6(174)	100.0(1,276)
มีปัญหาบ้าง	10.4 (29)	73.3(205)	15.8(44)	100.0(278)
มีปัญหามาก	14.4(14)	50.5(49)	35.1(34)	100.0(97)
รวม	16.4(270)	68.4(1,129)	15.3(252)	100.0(1,651)
	$\chi^2=40.648$	P-value=0.000		

1.15) ปัญหาขยะมูลฝอย

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาขยะมูลฝอย กับ ทศนคติเรื่องความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยจาก (ตารางที่ 31) พบว่า ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ผู้ที่ไม่มีปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยจะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสูงที่สุดทั้งในระดับ พอใจมาก และในระดับ พอใจ คือร้อยละ 14.6 ในระดับ พอใจมาก และร้อยละ 67.7 ในระดับ พอใจ ส่วนประชากรที่มีปัญหาในเรื่องของขยะมูลฝอยบ้างจะมีความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก ร้อยละ 7.4 และในระดับ พอใจ ร้อยละ 58.0 สำหรับในกลุ่มประชากรที่มีปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยมากจะมีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด คือในระดับ พอใจมาก ร้อยละ 8.6 และในระดับ พอใจ ร้อยละ 41.1

การศึกษาคั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ไม่มีปัญหาขยะมูลฝอยจะมีระดับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสูงกว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่มีปัญหาขยะมูลฝอยและเมื่อทดสอบแตกต่างระหว่าง ปัญหาขยะมูลฝอย กับ ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยด้วยค่า Chi-square พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ประชากรมีปัญหาในเรื่องขยะมูลฝอย ประชากรต้องพบกับสภาพแวดล้อมที่สกปรกรกรุงรังและส่งกลิ่นที่เหม็นเน่า ตลอดจนเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์นำโรค ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมต่อการอยู่อาศัยจึงทำให้ประชากรรู้สึกที่ไม่ชอบและไม่พึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยดังกล่าว ซึ่งตรงกันข้ามกับประชากรที่ไม่มีปัญหาขยะมูลฝอยจะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสูงกว่าเพราะเป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการอยู่อาศัยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญชัย อรรถวิภาณนทร์(2535:28) ที่ว่า ที่อยู่อาศัยที่เอื้ออำนวยต่อการอยู่อาศัยนั้น ควรจะต้องมีสภาพแวดล้อมที่ดีไม่มีปัญหาในเรื่องของขยะมูลฝอย

เมื่อนำเขตที่อยู่อาศัยเข้ามาร่วมพิจารณาในฐานะตัวแปรควบคุม(ตารางที่ 32)พบว่า ประชากรในเขตเมืองที่ไม่มีปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยยังคงเป็นกลุ่มที่มีความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก และระดับ พอใจ สูงที่สุดคือร้อยละ 11.9 ในระดับ พอใจมาก และร้อยละ 66.1 ในระดับพอใจ ส่วนประชากรที่มีปัญหาในเรื่องขยะมูลฝอยมาก จะมีความพึงพอใจเพียงร้อยละ 5.9 ในระดับ พอใจมาก และร้อยละ 39.6 ในระดับพอใจ สำหรับในกลุ่มที่มีปัญหาบ้างมีความพึงพอใจในระดับ พอใจมาก ร้อยละ 5.4 และในระดับ พอใจ ร้อยละ 54.2 ส่วนประชากรในเขตชนบททิศทางของความสัมพันธ์ยังคงเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าประชากรในเขตเมืองและเขตชนบทจะมีพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่ไม่มีปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยมากกว่าสภาพแวดล้อมที่มีปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย และความสัมพันธ์ที่พบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05

ตารางที่ 31 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย

ปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย ของประชากร	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
ไม่มีปัญหา	14.6(393)	67.7(1,824)	17.7(478)	100.0 (2,695)
มีปัญหาบ้าง	7.4(30)	58.0(236)	34.6(141)	100.0 (407)
มีปัญหามาก	8.6(11)	41.4(53)	50.0(64)	100.0 (128)
รวม	13.4(434)	65.4(2,112)	21.1(683)	100.0 (3,230)
	$\chi^2=133.120$	P-value=0.000		

ตารางที่ 32 การกระจายร้อยละของประชากรจำแนกตามความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ปัญหาขยะมูลฝอยและเขตที่อยู่อาศัย

ปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย ของประชากร	ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย			รวม
	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ	
เขตเมือง				
ไม่มีปัญหา	11.9(143)	66.1(793)	22.0(264)	100.0 (1,200)
มีปัญหาบ้าง	5.4(15)	54.2(150)	40.4(112)	100.0 (277)
มีปัญหามาก	5.9(6)	39.6(40)	54.4(55)	100.0 (101)
รวม	10.4(164)	62.3(983)	27.3(431)	100.0 (1,578)
	$\chi^2=82.375$	P-value=0.000		
เขตชนบท				
ไม่มีปัญหา	16.7(250)	69.0(1,031)	14.3(241)	100.0(1,495)
มีปัญหาบ้าง	11.5(15)	66.2(86)	22.3(29)	100.0(130)
มีปัญหามาก	18.5(5)	48.1(13)	33.3(9)	100.0(27)
รวม	16.3(270)	68.4(1,130)	15.3(252)	100.0(1,652)
	$\chi^2=14.721$	P-value=0.005		